

Wegen

In het gemeentelijk verkeers- en vervoerplan (GVVP) hebben we onze wegen in drie soorten verdeeld:

- Stroomwegen (afgekort SW)
 - Gebiedsontsluitingswegen (afgekort GOW)
 - Erftoegangswegen (afgekort ETW)
1. De stroomwegen zijn meestal de provinciale wegen. Vanaf 1 januari 2021 moeten wij alleen nog zorgen voor de stroomweg N862. Langs deze weg staat alleen op de kruisingen verlichting.

Foto: voorbeeld van stroomweg

2. Gebiedsontsluitingswegen hebben we veel in de gemeente. We noemen ze ook wel doorgaande wegen. De wegen zijn de dragers van de gehele gemeente. Via deze wegen kunnen mensen weg uit een gebied (ontsluiten) of de wegen verbinden juist gebieden met elkaar. De maximum snelheid buiten de bebouwde kom is 80 km/uur en binnen de bebouwde kom 50 km/uur.

Foto: Gebiedsontsluitingsweg. Het sluit aan op de provinciale weg.

3. Erftoegangswegen zijn de wegen waar niet veel verkeer overheen gaat wat lange afstanden

moet rijden. Het zijn de wegen die direct toegang geven tot woongebieden of kleine woongebieden met elkaar verbinden. De maximumsnelheid buiten de bebouwde kom is 60 km/uur en binnen de bebouwde kom 30 of 50 km/uur.

Foto: voorbeeld van een erftoegangsweg

Het Openbaar Vervoer (normaal busvervoer) gebruikt in principe de gebiedsontsluitingswegen. Op de gebiedsontsluitingswegen is de verkeersveiligheid belangrijk. In buurten en wijken juist de sociale veiligheid (gevoel van veiligheid). Hoeveel auto's, fietsers of andere verkeersdeelnemers er zijn is per weg verschillend.

Op een weg moeten we niet alleen de hoeveelheid licht (lichtsterkte) regelen, maar ook de verdeling van het licht op de weg (gelijkmatigheid). Op de doorgaande wegen waar meer verkeer is, is die gelijkmatigheid belangrijk. Dit zie je op onderstaande foto.

Foto: Brinkenweg in Emmen. Het licht is gelijkmatig over de weg verdeeld.

Ons oog kan snel aan licht wennen, maar heeft wat langer tijd nodig om aan donker te wennen. Als je verlichting om en om uit zet op een weg waar men snel mag rijden, dan krijg je donkere vlekken op straat. Hierdoor kunnen verkeersdeelnemers wegvallen. Denk bijvoorbeeld aan de zon die door een rij van bomen heen schijnt. Als je daar langs rijdt, zie ook steeds licht/donker/licht/donker. Ons oog kan niet zo snel schakelen. Als de afstand tussen de lantaarnpalen groot genoeg is, gebeurt dit niet. Of als de snelheid niet zo hoog is, dan kan je oog op tijd herstellen.

Richtlijn

We zijn in Nederland niet verplicht om te verlichten. Er is een richtlijn (nu de NPR13201-A1) die een advies geeft over de lichtsterkte op de weg en ook over het licht op 1,5m hoogte op een verticaalpunt. De gemeente mag dit anders doen.

Technieken

Op de wegen in onze gemeente kunnen we energie besparen door het licht minder fel te laten branden. Onze weggebruikers zien dit meestal niet. We laten de verlichting al jaren minder fel branden op verschillende locaties. Hierover hebben we nog nooit klachten gehad.

Foto: Splitting in Barger Oosterveld, links 100%, midden 70% en rechts 50%

Een andere techniek is detectie. De lamp ziet dat er iemand aankomt. Het licht schakelt dan automatisch aan of gaat feller branden en gaat na een tijdje weer langzaam uit. De kosten van dit systeem zijn alleen (nog) erg hoog. Daarom gebruiken wij dit nu nog niet.

Foto: Detectiesysteem, het licht is aan/brandt feller als er iemand aan komt

Lichthinder

Soms schijnt de verlichting een slaapkamer in. Mensen hebben dan onnodig last van het licht.

Foto: Woonstraat in onze gemeente, licht schijnt in de woning.

Met spiegels en een goede afstelling kan dit vaak voorkomen worden. In bestaande situaties wordt nu vaak een afschermkap geplaatst.

Integraal

Langs veel wegen staat openbare verlichting. Maar er is ook verlichting van gebouwen, huizen en terreinen. Zowel van inwoners als bedrijven. Bij iedere keuze houden we rekening met duurzaamheid, leefbaarheid en maatschappelijke kosten.

Op de onderstaande foto is te zien wat het gevolg is als bomen en lantaarnpalen te dicht bij elkaar staan. Er is minder licht op de straat.

Foto: Brinkenweg in Emmen, lantaarnpaal staat in de boom en geeft niet voldoende licht meer op de weg.

Beleid

Per type weg en per locatie bekijken we hoeveel licht wenselijk is. De verkeersveiligheid staat voorop. We laten het licht in de avond minder fel branden zodra dit kan (dat is na vervanging). Er komt bij vervanging niet meer licht op straat dan dat er nu staat. Bij nieuwe wegen houden we maximaal 70% van de geldende richtlijn (nu de NPR13201/A1) aan voor de lichtsterkte op de weg. We houden geen verticale verlichtingssterkte aan.

De verdeling van het licht op doorgaande wegen of in centrumgebieden is belangrijk. We willen hier de gelijkmatigheid zo goed mogelijk krijgen waarbij de techniek, het budget en de locatie bepalend is voor het resultaat. De afstand tussen de lantaarnpalen houden we gelijk bij een vervanging. Tenzij er nu te veel licht staat.

We proberen dat inwoners zo min mogelijk overlast van licht hebben. Daarom laten we het licht minder fel branden in de avond en zodra we het kunnen betalen gaan we het licht met een sensor aan laten gaan.

In het buitengebied wordt op de wegen ook gekeken of er met een alternatief, zoals bijvoorbeeld een schrikhek, gewerkt kan worden in plaats van verlichting.

Als we iets opnieuw inrichten, dan stemmen we de verlichting af op het groen. Dit doen we meteen bij het maken van het ontwerp. Bestaande problemen tussen het groengebied en de verlichting gaan we oplossen. Hierbij houden we de kosten zo laag mogelijk.

Beleidsuitgangspunten gemeente Emmen:

- **Per type weg bepalen welke hoeveelheid licht wenselijk is;**
- **We verdelen het licht zo goed mogelijk op doorgaande wegen;**
- **We gaan uit van de huidige afstand tussen de lantaarnpalen tenzij er te veel licht is;**
- **Er komt bij een vervanging niet meer licht dan we nu hebben staan.**
- **Op nieuwe wegen houden we maximaal 70% van de richtlijn voor de lichtsterkte aan op de weg. We houden geen eis voor de hoeveelheid licht op 1,5m hoogte aan.**
- **We zetten het licht in de avond minder fel zodra dat kan;**
- **We stemmen de verlichting en het groen al bij het maken van het ontwerp af.**